

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 24 febr. 1893, kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition, angående försäljning af två till södra skånska infanteriregementet upplåtna, kronan tillhöriga jordområden.

(I. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 20 januari innevarande år, har Kongl. Maj:t i en samma dag till Riksdagen aflåten proposition (n:o 15) föreslagit, dels att de i ofvanberörda statsrådsprotokoll närmare angifna, å den handlingarna bifogade karta med litt. Aa, Ba, Bb1 och Bb2 betecknade jordområden om tillsammans 6,856 hektars vidd måtte i den ordning, Kongl. Maj:t pröfvade lämplig, få försäljas, och

dels att inflytande köpeskilling måtte få användas till bestridande af kostnaderna för uppförande å Refvinge mötesplats af ett nytt för södra skånska infanteriregementet afsedt sjukhus.

Af förenämnda statsrådsprotokoll inhemtas, att chefen för södra skånska infanteriregementet, hvilken i skrifvelse den 29 oktober 1891 gjort framställning om förflyttning till Refvinge af regementets å dess förutvarande mötesplats Tvedörra belägna sjukhus, dervid hufvudsakligen anförde,

att, då regementets årliga vapenöfningar år 1885 förflyttats från
Bih. till Riksd. Prot. 1893. 4 Saml. 1 Afd. 18 Häft. (N:is 24, 25).

Tvedörra till det 7 kilometer derifrån belägna Refvinge, regementets sjukhus fått kvarstå å Tvedörra, enär man antog, att sjukvården vid regementet utan allt för stora olägenheter ändock skulle på detta sätt kunna handhafvas och en kostsam förflyttning af sjukhusbyggnaden sålunda undvikas;

att, ehuru sjukligheten under regementets vapenöfningar till en början icke varit synnerligen betydlig, detta antagande emellertid redan första året visat sig ogrundadt, så att fördelningsläkaren vid den inspektion, som nämnda år hållits, funnit sig böra på det kraftigaste tillstyrka sjukhusets snara förflyttning till Refvinge;

att, sedan chefsembetet med anledning deraf hos arméförvaltningen gjort framställning i ämnet, men denna ej ledt till något resultat, fördelningsläkaren år 1891, då stor sjuklighet rådt under öfningarna, å nyo fäst uppmärksamhet vid förhållandet och dervid särskildt framhållit, bland annat, att med de nu vidtagna anordningarna, hvilka medförde att sjukvården måste på två håll upprätthållas, nemligen dels å Refvinge för tillfälligt sjuke och dels å Tvedörra för de mera allvarligt angripna, den måste ställa sig onödigtvis dyr, utan att ändock kunna motsvara tidens fordringar; att förflyttning af sjukhuset till Refvinge under sådana förhållanden förr eller senare måste ega rum och naturligtvis blefve mindre kostsam i den mån den kunde företagas tidigare, under det sjukhusbyggnaden ännu vore i godt stånd; att rekrytbaracken å Refvinge, hvilken användes till reservsjukhus samt såsom följd deraf inficerades med sjukdomsfrön och blefve farlig att bebo, genom förflyttningen af sjukhuset skulle blifva tillgänglig att användas till inqvartering af det manskap, som under nu rådande förhållanden måste vid 2:dra beväringmötet förläggas i tält, samt att ödsligheten vid Tvedörra, enligt fördelningsläkarens åsigt, störande inverkade på sjukvården och i hvarje fall haft till följd att, åtminstone hvad beväringen anginge, sjukt manskap endast med motvilja låtit sig föras till det aflägsna, fjerran från kamraterna och det öfriga lägret belägna sjukhuset; samt

att chefen under sådana förhållanden och då det under öfningarna flera gånger inträffat, att febersjuka måst transporteras den långa, steniga vägen emellan Refvinge och Tvedörra, ansåge synnerligen önskvärdt, att sjukhuset snarast möjligt förflyttades till Refvinge.

Denna chefens åsigt hade, enligt hvad statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet enligt statsrådsprotokollet vidare upplyst, delats ej mindre af generalbefälhafvaren i 1:sta militärdistriktet, som, med anledning af chefens framställning, i skrifvelse den 2 november 1891

anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition i ämnet, än äfven af arméförvaltningen och medicinalstyrelsen i de af dessa myndigheter den 31 december 1891 och den 2 mars 1892 öfver regementschefens och generalbefälhafvarens framställningar afgifna utlåtanden. Särskildt sistnämnda myndighet hade funnit uppförandet af ett sjukhus vid Refvinge oundgängligt. Transporten af sjuke från Refvinge till Tvedörra upptoge, hade medicinalstyrelsen yttrat, en tidrymd af 1—3 timmar, hvilket särdeles med hänsigt till vägens dåliga beskaffenhet vore för de sjuke mycket påkostande. En tvådelning af den i sig ej allt för talrika sjukvårdspersonalen vore vidare ganska betänkelig, och uppenbart skulle de ständiga kommenderingarna af vakt och handräkningsmanskaf till det aflägsna sjukhuset störande inverka på öfningarna, liksom anordnandet af de sjukas förplägnad derstädes vore för- enadt med stora svårigheter.

Vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t den 5 maj 1892 hade Kongl. Maj:t, med anledning af hvad sålunda förekommit, uppdragit åt arméförvaltningen att till Kongl. Maj:t inkomma dels med utredning, huru i fråga varande sjukhusbyggnad äfvensom ett likaledes å Tvedörra befintligt förrådshus samt den omgifvande, kronan tillhörande marken skulle kunna på lämpligt sätt afyttras, och dels med beräkning öfver kostnaderna för uppförande af ett nytt sjukhus å Refvinge mötesplats.

Dylikt yttrande hade den 19 sistlidne december af arméförvaltningen afgifvits och hade deri upplysts, att de områden, som vid ifrågavarande byggnaders förflyttning till Refvinge kunde ifrågakomma till afyttring, vore dels den del af indragna kaptensbostället n:is 2 och 13 Hellestad, som med en areal af 3,0870 hektar eller 6 tunnland 8,1 kappland enligt kongl. bref den 6 maj 1886 fått vid försäljning af Tvedörra mötesplats i öfrigt undantagas till gårdsplan för byggnaderna och som å en handlingarna bilagd, af J. P. Wetterlund och G. W. Götherström år 1886 upprättad karta betecknats med litt. Aa, och dels en från hemmanet Skrifvaremöllan n:o 1 exproprierad egolott med en vidd af 3,7690 hektar eller 7 tunnland 20,3 kappland, hvilken å samma karta betecknats med litt. Ba samt Bb1 och Bb2 och som med undantag af området Ba vore enligt medgifvande i nyssnämnda kongl. bref för arméförvaltningens räkning utarrenderad på 10 år, räknadt från den 14 mars 1888.

Arméförvaltningen, som låtit genom chefsembetet dels värdera byggnaderna och områdena och dels från närboende jordegare infordra köpeanbud på lägenheterna, hade i fråga härom vidare upplyst;

att vid värderingen byggnaderna tillsammans med det till gårdsplan för dem anslagna område ansetts kunna skattas till högst 6,000 kronor;

att, derest jordområdena försålles särskildt för sig och utan byggnaderna, de icke ansetts kunna betinga högre pris än 300 kronor per tunnland;

att värderingsmännen emellertid funnit med kronans fördel mest öfverensstämmande att nedtaga byggnaderna och använda dem till uppförande å Refvinge mötesplats af ett nytt sjukhus, i hvilken händelse desamma ansetts kunna uppskattas till 10,000 kronor;

att egaren till Skrifvaremöllan erbjudit sig att för den jordlott, som exproprierats från hans hemman, betala ett belopp af 2,500 kronor eller något mera än hvad den, enligt värderingsmännens uppskattning, ansetts vara värd;

att egaren af det från indragna kaptensbostället n:is 2 och 13 Hellestad till mötesplats afsöndrade och sedermera försålda jordområde erbjudit sig att för den från samma boställe afsöndrade, nu till tomtplats för ifrågavarande byggnader upplåtna egolott erlægga ett belopp af 2,000 kronor eller likaledes något mera än områdets värde enligt den skedda värderingen; samt slutligen

att af åtskilliga personer för sjukhuset med dertill hörande område bjudits 6,500 resp. 4,000 kronor och för förrådshuset ensamt 1,000 kronor.

Hvad slutligen anginge kostnaden för det tilltänkta nya sjukhusets å Refvinge uppförande hade arméförvaltningen tillkännagifvit, att desamma skattats till 33,000 kronor, så att, då från denna summa droges det till 10,000 kronor beräknade värdet af materialerna i sjukhuset och förrådsbyggnaden å Tvedörra, statens kontanta utgift skulle komma att uppgå till 23,000 kronor; och kunde under förutsättning att Riksdagen medgäfvé försäljning utaf ifrågavarande jordområden och att derför erhöles åtminstone det belopp 4,500 kronor, derå anbud redan föreläge, tillgång till återstående erforderliga beloppet 18,500 kronor, enligt hvad arméförvaltningen upplyst, beredas från anslaget till byggnader och sängkläder på mötesplatserna m. m.

Under åberopande häraf hade arméförvaltningen hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes, bland annat, äska Riksdagens medgifvande dertill, att ifrågavarande jordområden måtte på för kronan fördelaktigaste vilkor få afyttras samt inflytande köpeskillingen användas såsom bidrag till kostnaderna för det nya sjukhusets å Refvinge uppförande.

Då departementschefen, lika med de i ärendet hörda myndigheter, funne en förflyttning till Refvinge af södra skånska infanteriregementets nu å det aflägsna Tvedörra förlagda sjukhus vara ur synpunkten af en ändamålsenlig sjukvård vid regementets öfningar med nödvändighet påkallad, och ej heller hade något att erinra mot det af arméförvaltningen för frågans lösning uppgjorda förslag, tillstyrkte departementschefen bifall till arméförvaltningens nu ifrågavarande framställning. Tillika har departementschefen påpekat, att, enligt hvad af handlingarna inhemtades, sakkunnig person genom anbud, som dock egde giltighet endast till utgången af sistlidne januari månad, åtagit sig att, under förutsättning att vid det nya sjukhusets uppförande materialierna till det äldre sjukhuset å Tvedörra äfvensom till förrådsbyggnaden derstädes finge användas, uppföra sjukhuset för en summa af 23,000 kronor, och att sålunda full säkerhet förelåge att omförmälda materialier icke blifvit för högt värderade.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling detta ärende blifvit hänvisadt, får till en början erinra, att frågan om förflyttande af södra skånska infanteriregementets sjukhus från Tvedörra till Refvinge både vid 1891 och 1892 årens lagtima riksmöten varit på grund af enskild motionärs framställningar föremål för behandling, hvarvid dock dessa framställningar af statsutskottet, som uttalat den uppfattning, att dylika frågor icke borde till Riksdagens pröfning förekomma, innan de erhållit den fullständiga utredning, som endast genom Kongl. Maj:ts föranstaltande kunde åstadkommas, afstyrkts och af Riksdagen afslagits.

Efter den utredning, som i omförmälda ärende nu föreligger, får utskottet, som förutsätter att, på sätt arméförvaltningen hemställt, ifrågavarande jorderåderna varda på för kronan fördelaktigaste villkor afyttrade, föreslå,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 24 februari 1893.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
